

Zalaszentgrót város Önkormányzata

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**2020 évi felülvizsgálati
dokumentum**

Bevezetés

A magyar országgyűlés által az egyenlő bánásmódról továbbá az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló CXXV. törvényt 2003-ban fogadta el. A törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a előírja a kétezer fő feletti települési önkormányzatok számára a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javító helyi esélyegyenlőségi program (a továbbiakban: HEP) elkészítését. A jogszabály szerint a HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet minden érintett települési önkormányzat ötévente fogad el. A helyi esélyegyenlőségi programban megfogalmazottakat kétfévente kell áttekinteni, és az eredmények tükrében a szükséges korrekciókat meg kell tenni.

A fent említett dokumentumok elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (a továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat az adatokat (statisztikai mutatókat, és tartalmi elemeket), amelyek HEP elkészítésének és felülvizsgálatának eszközei.

Zalaszentgrót Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) 2018 évi felülvizsgálata óta eltelt csaknem három évben az önkormányzatok által ellátott feladatok rendszerében és tartalmában jelentős változások történtek. A változásokban alapvetően a szociális ágazat érintett.

A felülvizsgálat jó alkalom az újjá formált rendszer első két évének áttekintésére. A tanulságok levonására a HEP-ben felsorolt társadalmi csoportokra gyakorolt hatásuk szerint kerül sor.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program keretét általában a HEP megvalósítását előíró jogszabályi helyekkel szokás bevezetni. A felülvizsgálati dokumentumban egy más megközelítést alkalmazunk. Ennek oka, hogy a szociális ellátásokat szabályozó jogszabályi változások gyakorisága miatt az önkormányzatok számára előírt ellátási feladatok megvalósításához újabb

és újabb intézményi, és finanszírozási rendszert rendel a jogalkotó. Az önkormányzati feladatokat rögzítő jogszabályok azonban nem változnak, így azok alkalmasak a HEP keretétül.

Az önkormányzati feladat rendszer az alábbiak szerint foglalható össze:

Az önkormányzat feladatai a közszolgáltatások körében:

1. a településrendezés és a településfejlesztés,
2. az épített és természeti környezet védelme,
3. a lakásgazdálkodás,
4. a vízrendezés, csapadékvíz-elvezetés és csatornázás,
5. a köztemető fenntartása,
6. a helyi közutak és közterületek fenntartása,
7. a helyi tömegközlekedés és köztisztaság biztosítása,
8. gondoskodás a helyi tűzvédelemről és a közbiztonság helyi feladatairól,
9. közreműködés az energia-szolgáltatásban,
10. közreműködés a foglalkoztatás megoldásában,
11. gondoskodás az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi és szociális ellátásról, valamint a gyermek- és ifjúsági feladatokról,
12. a közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység és a sport támogatása,
13. a nemzetiségi és etnikai kisebbség jogai érvényesítésének biztosítása,
14. az egészséges életmód közösségi feltételeinek az elősegítése.

Az önkormányzat kötelező feladatként gondoskodik:

- a) az egészséges ivóvízellátásról,
- b) az óvodai nevelésről,
- c) az egészségügyi és szociális alapellátásról,
- d) a közvilágításról,
- e) hulladékgazdálkodásról,
- f) a helyi sporttevékenység támogatásáról,
- g) a helyi közutak és köztemető fenntartásáról,
- h) az etnikai kisebbségek jogainak érvényesítéséről,
- i) a gyermekvédelmi törvényből adódó feladatok (pl. bölcsőde) ellátásáról,

- j) helyi közösségi tér biztosításáról,
- k) a könyvtári szolgáltatás ellátásáról,
- l) a polgármesteri hivatal működtetéséről,
- m) a helyi tűzvédelemről.

Az önkormányzat önként vállalt feladatként gondoskodik:

- 1. idegenforgalom szervezéséről,
- 2. a városüzemeltetési feladatokról,
- 3. a város infrastrukturális ellátásához szükséges beruházásokról, felújításokról,
- 4. a nem helyi önkormányzati és nem önkormányzati intézmények támogatásáról,
- 5. a város sport életének elősegítéséről

Az önkormányzati feladat ellátását érintő helyzetelemzés

1. Közoktatás

„A nemzeti köznevelésről” szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 74. § (1) bekezdése alapján 2013. január 1-jétől az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelés, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A Kormány a 2016. december 31-ig hatályos, „a Klebelsberg Intézményfenntartó Központról” szóló 202/2012. (VII.27.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése c) pontjában az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervként, ennek keretében az állami fenntartású köznevelési intézmények fenntartói jogai és kötelezettségei gyakorlására 2013. január 1-jei hatállyal a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot (a továbbiakban: KLIK) jelölte ki. A 202/2012. (VII.27.) Korm. rendelet 2017. január 1-jén hatályát veszti.

Az Nkt. – 2016. december 31-ig hatályos – 74. § (4) bekezdése alapján a 3000 főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat gondoskodik - a szakképző iskola kivételével - az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó

központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetéséről.

„Az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központról” szóló 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet alapján a köznevelési intézmények fenntartásával és működtetésével kapcsolatos feladatok ellátása céljából a KLIK-ből a területi szervei 2017. január 1-jével kiválnak, és a Korm. rendeletben meghatározott tankerületi központba olvadnak be, a KLIK központi szerve 2017. január 1-jétől Klebelsberg Központ néven működik tovább. Az Átvevő illetékességi körébe tartozó köznevelési intézmények fenntartói jogai és kötelezettségei tekintetében 2017. január 1-jétől a KLIK jogutódja az Átvevő.

Az Nkt. 2017. január 1. napjától hatályos 74. § (4) bekezdése alapján a tankerületi központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló, települési önkormányzati tulajdonú ingatlan és ingó vagyonra vonatkozóan a tankerületi központot ingyenes vagyonkezelői jog illeti meg mindaddig, amíg a köznevelési közfeladat a tankerületi központ részéről történő ellátása az adott ingatlanban meg nem szűnik.

Az Nkt. 99/G. § (1) bekezdése értelmében a tankerületi központ által fenntartott, települési önkormányzat által működtetett köznevelési intézmény 76. §-ban meghatározott működtetésével kapcsolatos jogviszonyokból származó jogok és kötelezettségek a tankerületi központot 2017. január 1-jétől illetik meg, illetve terhelik.

Az Nkt. 99/H. § (1) bekezdése szerint 2016. december 31-én települési önkormányzat által működtetett köznevelési intézmény köznevelési feladatainak ellátását szolgáló települési önkormányzati vagyon és vagyoni értékű jog (a továbbiakban: vagyon) leltár szerint 2017. január 1-jén a területileg illetékes tankerületi központ ingyenes vagyonkezelésébe kerül.

A fenti jogszabályi változások következményeként a helyi esélyegyenlőségi program fontos helyszínének számító közoktatási intézményekhez az önkormányzat egyre kisebb felületen képes kapcsolódni. A HEP keretet nyújthat olyan új kapcsolódások kialakítására, amelynek során az iskola együtt tud működni az önkormányzat különböző intézményeivel egy koordinatív szervezet segítségével.

A fenti idézet jogszabályi helyek rávilágítanak arra, hogy az intézményi átszervezések után az önkormányzatnak nincs ráhatása az iskolákban folyó munkára, nincs még csak

véleményezési joga sincs sem a pedagógiai programról, a tanárok foglalkoztatásáról, az igazgató kinevezéséről. Az viszont evidencia, hogy az iskolai nevelő munka elsődleges terepe azoknak a feladatoknak, amelyeket a HEP cselekvési terve, stratégiája célul tűzött ki. Ebben a helyzetben az önkormányzatnak meg kell találnia azokat a kapcsolódási pontokat, amelyeken keresztül lehetősége nyílik a HEP-ben megfogalmazott feladatok végre hajtására.

Az önkormányzat foglalkoztatásban álló iskolai szociális munkás, iskolai tevékenysége jó lehetőség ezen feladatok megvalósítására.

További lehetőségeket teremt a pályázaton elnyert Egészségfejlesztési Iroda működésének megindítása.

2. Személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

2.1. Házi segítségnyújtás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi II. törvény (továbbiakban: SZt.) 2016. január 1. napjától hatályos rendelkezései alapján a házi segítségnyújtás 2 szolgáltatási elemre, személyi gondozásra és szociális segítségre tagolódott. Az új feladatellátásra történő felkészülés érdekében a házi segítségnyújtást végző szakemberek elkészítették a helyzet illetve állapotfelméréseket. A törvények módosítása következtében a gondozói álláshelyek növelésére is sor kerülhetett.

A továbbiakban a szociális segítség ellátható közfoglalkoztatottak alkalmazásával (a támogatás kizárólag a közfoglalkoztatási bér egyéb állami támogatással nem fedezett részére használható fel). A személyi gondozás esetén a jogszabályok nem teszik lehetővé a közfoglalkoztatottak alkalmazását.

Egy ellátott naponta csak egyszer és a szociális segítség v. személyi gondozás jogcímei közül csak egy jogcímen vehető figyelembe.

2017. január 01-től hatályba lépett módosítása szerint a házi segítségnyújtás esetében megszűnik az óraalapú szolgáltatásnyújtás követelménye. A gondozási szükséglet vizsgálatának eredményeként elért pontszám a jövőben nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát. A módosítás célja az ellátott szükségleteihez rugalmasan igazodó szolgáltatás-

nyújtás, melynek konkrét időtartama az ellátást igénylő és a szolgáltató közötti megállapodás eredményeként kerül megállapításra.

Az ellátás átalakításával minőségi gondozás és a személyre szabott gondoskodás valósulhat meg a szolgáltatás nyújtása során.

2.2 Család- és gyermekjóléti ellátás:

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. Törvény értelmében a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől egy szolgáltatási egység keretében működik és ellátási kötelezettsége új, speciális szolgáltatásokkal is bővült. A jogszabály értelmében az integrált intézmény Kapcsolat Központ részeként, külön szakmai egységekben biztosítja az ellátásokat.

Zalaszentgróti Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ:

Működési területe: Zalaszentgrót város közigazgatási területe. Az intézmény szakemberei által segítséget nyújt a működési területén élő, szociális és mentálhigiénés problémái vagy krízishelyzete miatt segítséget igénylő személynek, családnak az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. Ennek érdekében:

- veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert működtet
- információt nyújt
- kríziskezelést végez
- ellátásokhoz való hozzáférésben segítséget nyújt
- természetbeni, pénzbeli ellátásokhoz való hozzájutást megszervezi
- prevenció, szabadidős programokat szervez
- szociális segítő tevékenységet végez: családgondozás
- szociális, életvezetési, mentális, háztartási- gazdálkodási tanácsokat ad
- egyéni és csoportos készségfejlesztést végez
- közösségfejlesztést végez
- folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a család-és gyermekjóléti központtal
- elősegíti és ösztönzi a humán jellegű civil kezdeményezéseket;

3. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszerének változásai

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere:

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től kezdően folyamatosan és jelentős mértékben átalakultak. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lesz, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzat rendeletében szabályozta.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban nem várható változás azon kívül, hogy a támogatást a járási hivatal fogja megállapítani.

Ellátások (változásai) és hatásuk a HEP-ben felsorolt társadalmi csoportokra 2018-2020

1.) A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

2018.

A „Gyermekneveléshez kapcsolódó többletkiadások enyhítését szolgáló rendkívüli települési támogatások” alcímmel. Ezen belül a születési támogatás, a tankönyvtámogatás, valamint a tanulói utazási bérlettámogatás. 2018-ban 36 fő részesült születési támogatásban

gyermekenként 20.000,- Ft összegű természetbeni juttatás formájában. A tanévkezdést követően 65 fő részére került megtérítésre a kifizetett tankönyv ára. Tanulói utazási bérlettámogatás az elmúlt évben 21 fő részére került megtérítésre.

A pénzbeli és természetbeni ellátások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre és pénzbeli ellátásra (korábbi kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény), a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása maradt. Utóbbi megállapításának szabályai is jelentősen változtak. 2018. december 31-én 120 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 56 személy kérte hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítását, mely közül 43 hátrányos helyzetűnek, míg 13 pedig halmozottan hátrányos helyzetűnek minősült.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak augusztus és november hónapban, Erzsébet utalványt kapnak, melynek összege 6.000,- Ft gyerekenként, a halmozottan hátrányos gyermekek esetén 6.500 Ft továbbra is.

Erzsébet utalványban részesülők

	<i>2017</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2018</i>
<i>Zalaszentgrót</i>	<i>Család</i>	<i>Gyermek (fő)</i>	<i>Család</i>	<i>Gyermek (fő)</i>
Augusztus	71	141	74	131
November	68	127	65	114

A szünidei gyermekétkeztetést a tavaszi, nyári, őszi és téli szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosította az önkormányzat. Az adott településen lakó, ellátottak számát az alábbi táblázat mutatja be:

	<i>Tavaszi szünet</i>	<i>Nyári szünet</i>	<i>Őszi szünet</i>	<i>Téli szünet</i>
	<i>2018.03.29- 2018.04.03.</i>	<i>2018.06.18- 2018.08.15.</i>	<i>2018.10.29- 2018.10.31.</i>	<i>2018.12.27- 2019.01.02.</i>
	<i>2 nap</i>	<i>43 nap</i>	<i>3 nap</i>	<i>3 nap</i>
<i>Zalaszentgrót</i>	16 fő	34 fő	17 fő	17 fő

A következő táblázat mutatja be az egészben vagy részben önkormányzati pénzforrásból finanszírozott szociális és gyermekvédelmi ellátási formák és az ellátottak számának alakulását illetően:

<i>Megnevezés</i>	<i>2017.év</i>	<i>2018.év</i>
	<i>Zalaszentgrót</i>	<i>Zalaszentgrót</i>
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	119	120
Születési támogatás	25	36

2019

A „Gyermekekneveléshez kapcsolódó többletkiadások enyhítését szolgáló rendkívüli települési támogatások” a születési támogatás, a tankönyvtámogatás, valamint a tanulói utazási bérlettámogatás. 2019. augusztus 31. napjától történő rendeletmódosítás iskolakezdési támogatás alcímmel egészítette ki a fenti ellátást. Ennek az ellátásnak a bevezetésére a tankönyvtámogatás ellátási körének csökkenése és az iskolás gyermekek támogatási igénye tette szükségessé. Az ellátás gyermekenként maximum 10.000,-Ft összegű támogatás lehet. Az alcímhez tartozó összes ellátás esetében egységesen a nyugdíjminimum ötszörösének megfelelő jövedelemhatár lett meghatározva, és a születési támogatás kivételével a tanulói jogviszony fennállásának igazolása szükséges még az ellátás megállapításához. A születési támogatás a polgármester, az összes többi pedig a bizottság átruházott hatáskörébe került. 2019-ben 31 fő részesült születési támogatásban gyermekenként a korábbi 20.000,-Ft összegű támogatás helyett 2019-ben már 30.000,-,-Ft összegű természetbeni juttatás formájában. A tanévkezdést követően 21 fő részére került megtérítésre a kifizetett tankönyv ára. Tanulói utazási bérlettámogatás az elmúlt évben 14 fő részére került megtérítésre. A 2019. évben újként bevezetett iskolakezdési támogatást 124 kérelmező vette igénybe.

A pénzbeli és természetbeni ellátások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménye és pénzbeli ellátása (korábbi kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény), a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása maradt helyi hatósági hatáskörben. Utóbbi megállapításának szabályai is jelentősen változtak. 2019. december 31-én 100 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 62 személy kérte hátrányos vagy

halmozottan hátrányos helyzet megállapítását, mely közül 40 hátrányos helyzetűnek, míg 22 pedig halmozottan hátrányos helyzetűnek minősült.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak augusztus és november hónapban, Erzsébet utalvány helyett készpénzt kaptak, melynek összege 6.000,-Ft gyerekenként, a halmozottan hátrányos gyermekek esetén 6.500,-Ft továbbra is, ennek kiosztása házipénztárból történt. Az pénz kiosztása eddig minden problémától mentesen lebonyolódott.

Erzsébet utalványban részesülők

	2018. év		2019. év	
Zalaszentgrót	Család	Gyermek (fő)	Család	Gyermek (fő)
Augusztus	74	131	67	115
November	65	114	60	105

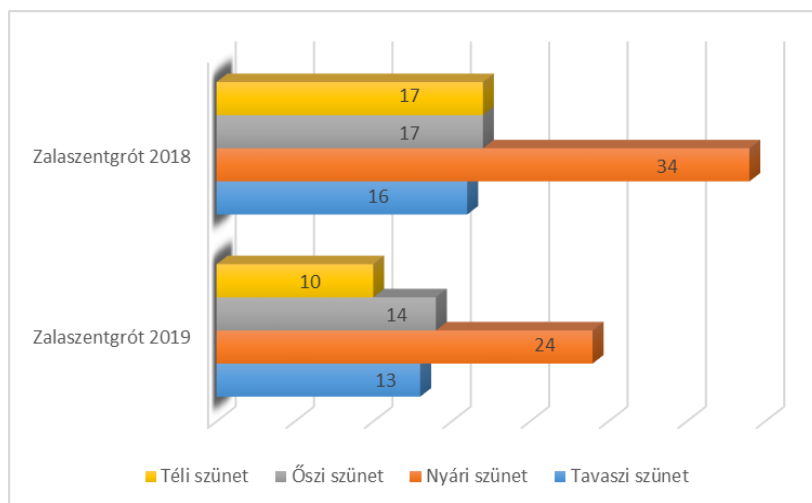
A Közös Önkormányzati Hivatal Önkormányzatai a szünidei gyermekétkeztetést a tavaszi, nyári, őszi és téli szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosította.

Az adott településen lakó, ellátottak számát az alábbi táblázat mutatja be:

2018.év	Tavaszi szünet	Nyári szünet	Őszi szünet	Téli szünet
	2018.03.29- 2018.04.03.	2018.06.18- 2018.08.15.	2018.10.29- 2018.10.31.	2018.12.27- 2019.01.02.
	2 nap	43 nap	3 nap	3 nap
Zalaszentgrót	16	34	17	17

2019.év	Tavaszi szünet	Nyári szünet	Őszi szünet	Téli szünet
	2019.04.18- 2019.04.23.	2019.06.17- 2019.08.14.	2019.10.28- 2019.10.31.	2019.12.23- 2020.01.03.
	2 nap	43 nap	4 nap	5 nap
Zalaszentgrót	13	24	14	10

A nyári gyermekétkeztetés igénybevételét a 2018. és 2019. években Zalaszentgrót település esetén az alábbi ábra mutatja be:

A következő táblázat mutatja be az egészben vagy részben önkormányzati pénzforrásból finanszírozott szociális és gyermekvédelmi ellátási formák és az ellátottak számának alakulását illetően:

<i>Megnevezés</i>	<i>2018.év</i>	<i>2019.év</i>
	<i>Zalaszentgrót</i>	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	120	100
Születési támogatás	36	31

Az önkormányzat kezdetektől fogva tagja a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat**ban résztvevő települések közösségének. Erre a fajta támogatásra a szociálisan rászorult felsőoktatási hallgatók, illetve leendő főiskolások, egyetemisták pályázhatnak. 2012-től a Bursa Hungarica pályázat kizárólag elektronikus úton, az Eper-Bursa rendszeren való regisztrálással lehet pályázni. Az elektronikus pályázati rendszer tapasztalatai jók voltak, így azon központilag nem változtattak. A 2014-es évben beadott pályázatok száma 43 db-ról 55 db-ra nőtt.

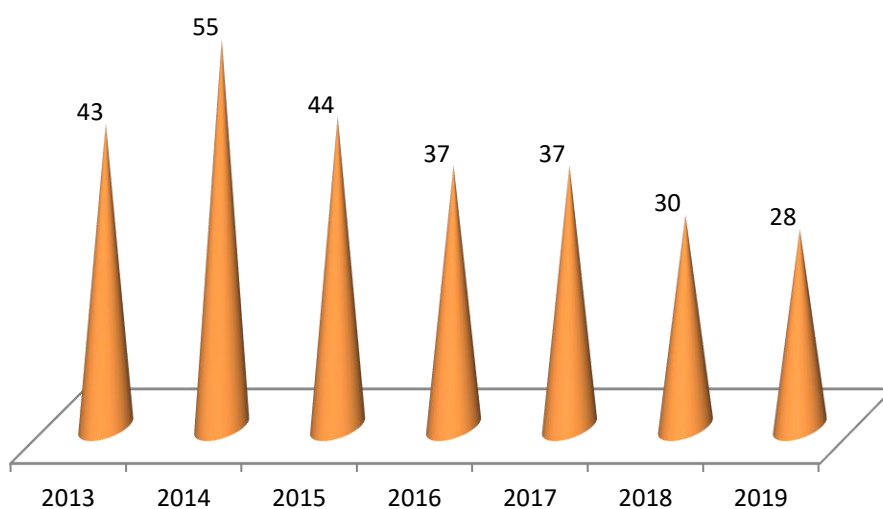
Az Eper-Bursa rendszer felületén rögzítésre került a támogatás összege és a pályázók rangsora, ezt követően elektronikus, valamint postai úton is megtörtént a hallgatók kiértékelése. A Támogatáskezelő részére megküldésre került a bírálati lista és minden év január 31-ig elutalásra került az első 5 havi önkormányzati támogatás, amely a hallgatók részére április hónaptól kerül folyósításra. Ez az összeg a bizottság által meghatározott összeg kétszerese, mivel az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő a megítélt támogatást megduplázza. A második 5 havi részletet évente augusztus 31-ig kell elutalnia az önkormányzatnak.

2018. évben Zalaszentgróton 30 fő adott be pályázatot, ebből 30 fő „A” típusú pályázat került támogatásra az önkormányzat által.

2019. évben Zalaszentgróton 28 fő adott be pályázatot, ebből 28 fő „A” típusú pályázat került támogatásra igénylőnként egységes 5.000,-Ft értékben az önkormányzat által biztosított 1.400.000,-Ft keretösszegben, elutasításra nem került sor. A pályázatra szánt támogatási keret az évek folyamán egységesen 1.400.000 Ft volt.

Beadott érvényes „A” típusú pályázatok számát tekintve csökkenés tapasztalható.

<i>Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat</i>							
Év	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Létszám	43	55	44	37	37	30	28

Az jól látható, hogy az önkormányzat saját forrásaiból, és pályázatok segítségével ezt a célcsoportot egy strukturált rendszerben tudja támogatni. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy csaknem az összes ellátás esetszámaiban visszaesést láthatunk. Összegezve elmondhatjuk, az önkormányzati mozgástér egyre szűkül.

2.) A nők és idősek helyzete, esélyegyenlősége

2018.

2018. évben a rendszer átszervezése miatt már nem került sor közgyógyellátási igazolvány méltányosságból történő kiadására. Ezt az ellátást teljes mértékben felváltotta a gyógyszerköltség támogatás, amelyet negyven fő igényelt. A hozzátartozó ápolásához kapcsolódó települési támogatásban átlagosan havonta hét fő részesült.

Ebben az évben a lakásfenntartási támogatás, mint ellátási forma is teljesen kifutott a helyébe lépő lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatást igénylők száma éves szinten elérte a hetvenhárom főt.

***Zalaszentgrót településen 2018. évben támogatottak létszáma
az ellátási formák szerint***

Megnevezés		Fő
Rendszeres települési támogatások	- hozzátartozó ápolásához	7
	- lakhatáshoz kapcsolódó támogatáshoz	86
	- gyógyszer-támogatáshoz	40
Rendkívüli települési támogatások	- egyszeri rendkívüli	326
	- hozzátartozó eltemettetéséhez	10

Az önkormányzat 2018 évben három fő temetésének költségeihez járult hozzá.

2019

2019. évben már nem került sor közgyógyellátási igazolvány kiadására méltányosságból. Ezt az ellátást teljes mértékben felváltotta a gyógyszerköltség támogatás, amelyet 37 fő igényelt.

Az alábbi táblázat szemlélteti a települési támogatások számát és jogcímenkénti megoszlását.

Megnevezés		<i>Zalaszentgrót</i>
		2019
Rendszeres települési támogatások	- hozzátartozó ápolásához	3
	- lakhatáshoz kapcsolódó támogatáshoz	83
	- gyógyszer-támogatáshoz	37
Rendkívüli települési támogatások	- egyszeri rendkívüli	361
	- hozzátartozó eltemettetéséhez	9
	- születési támogatás	31
	- tankönyvtámogatás	21
	- tanulói bérlet támogatás	14
	- iskolakezdési támogatás	124

A hozzátartozó ápolásához kapcsolódó települési támogatásban az év elején igényt benyújtók 7 főről év végére fokozatosan 1 főre csökkent.

Ebben az évben a lakásfenntartási támogatás is teljesen kifutott a helyébe lépő lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatást igénylők száma éves szinten elérte az 58 főt.

Az önkormányzat 2019 évben négy fő temetési költségeihez járult hozzá.

**Települési támogatásban részesülő személyek száma
(rendszeres és rendkívüli települési támogatás)**

<i>Év</i>	<i>Ellátásban részesülők száma (fő)</i>
2015	309
2016	499
2017	337
2018	326
2019	369
2020	305

Ha a települési ellátásban részesülők adatait az elmúlt öt évben vizsgáljuk, azt láthatjuk, hogy a 2016-os esztendőben több mint a másfélszeresére emelkedett a támogatottak száma. Az ezt követő évek adatai egyfolyamatos csökkenést mutatnak, 2020-ban a már kevesebb az ellátásban részesülők száma, mint 2015-ben. A 2020-as esztendő a vírus helyzet miatt amúgy is nagy kihívások elé állította az ellátó rendszert, és az elvonások miatt az önkormányzatokat is.

Lakhatást segítő támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatás
2011	66	-
2012	140	-
2013	140	-
2014	153	-
2015	75	108
2016		129
2017		102
2018		86
2019		83
2020		66

A lakhatási támogatásban részesülők száma az elmúlt tíz esztendőben egy ívet járt be, noha az ellátás típus neve közben megváltozott, és 2015 óta lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatás a neve. Az eset számok a 2015 óta folyamatos csökkenést mutatnak. Ebben az évben már csak a 2016 évinek már csak a fele.

3.) A mélyszegénységben élők és a romák helyzete

Zalaszentgróton egy szegregátum található, mely egyértelműen kijelölhető, összefüggő települési terület. A cél elérése érdekében tervezett konkrét tevékenységek jelenlét típusú program keretében, az akcióterületen élő célcsoport aktív részvételével valósulnak meg.

Az elmúlt két esztendőben útjára indult a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok közül a TOP-5.2.1-15-ZA1-2016-00002 azonosítószámú pályázati program, amely „Komplex program a Zalaszentgrót szegregált településrészén élők felzárkóztatására” címet viseli, és amelyet Zalaszentgrót Város Önkormányzata pályázott meg.

A projekt átfogó célja a szegregált településrészen élő emberek számára megfelelő életkörülmények biztosítása. Célja a Zalaszentgrót, Gyár utcai szegregátum területen elhelyezkedő 59-es számú (Hrsz. 010052/2) 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő tizegy lakásos társasház felújítása, valamint egy 40m²-es résszel való bővítése, mely közösségi térként funkcionálna a későbbiekben.

A felújítás magába foglalja a telken belüli hiányzó közművek kiépítését, tető- és födémszerkezet cseréjét, szükség esetén tartószerkezeti elemek felújítását és cseréjét, homlokzatok felújítását és szigetelését, a nyílászárók cseréjét és vizesblokkok kialakítását. Az épületeken belül felújításra kerülnek a hőleadó rendszerek, valamint egységesen kártyás megoldással történő fogyasztás mérés megvalósítása valósul meg.

Ehhez kapcsolódva a tervek közt szerepel kert- és udvarrendezés, valamint kerítés kialakítása is.

A projekt során beszerzésre és beépítésre kerülnek beépíthető fürdőszobai szaniterek, konyhai mosogatók és szerelvények, megvalósulnak energiahatékonysági intézkedések, akadálymentesítés, továbbá szórt azbesztmentesítés, amennyiben releváns.

Az akcióterület szerepel a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában. Zalaszentgrót város Anti-szegregációs Programja a szegregált területen lévő épületeket bontásra ítéli, ez azonban felülvizsgálat alatt lesz, melyet jelen projekt keretében kívánunk megvalósítani. A projekt során betartásra kerülnek az előírt környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályok, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékek megőrzésre kerülnek, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetjük.

A pályázat keretében megvalósuló infrastrukturális beavatkozásokhoz kapcsolódik a TOP-5.2.1-15-2016-00002 kódszámú pályázat, amelyben szereplő társadalmi hátrányok

kompenzálását célzó szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési, antidiszkriminációs és közbiztonsági programelemek teszik teljessé az akcióterületen élő célcsoport életkörülményeinek javítását, a helyi közösség kohéziójának erősítése érdekében.

A program megvalósítására Támogató Csoport alakult, melynek tagjai a helyi önkormányzat, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatók, az önkormányzat szociális csoportja, az érintett oktatási és kulturális intézmény, a védőnői szolgálat, a Vöröskereszt helyi szervezete, a roma nemzetiségi önkormányzat, a helyi rendőrőrs és tevékenységének során bevonásra kerülnek egyéb, a téma szempontjából releváns szervezetek, intézmények, szakemberek. Zalaszentgrót Város Önkormányzata a konzorciumban a Zalaszentgróti Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központtal és együttműködve a Támogató Csoport tagjaival a Községi Beavatkozási Tervben rögzíti a program és a megvalósítás részletes tartalmát, melyben megtörténik a szegregátum helyi viszonyainak áttekintése, a szolgáltatások elérhetőségének és minőségének felmérése, a helyi szaktudás feltárása; a partnerek feladatainak pontos meghatározása, a komplex programterv kidolgozása és ütemezése, az akcióterület-specifikus megoldások meghatározása is.

A projekt befejezésekor a tapasztalatok, és az eredmények rögzítésére szükséges az antiszegregációs terv felülvizsgálata.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórum

A HEP 2018-as felülvizsgálata során elfogadott egyik legfontosabb eleme, hogy a HEP-ben foglalt célok, és tevékenységek monitorozására, követésére fórumot hoz létre.

A HEP Fórum feladatai:

1. az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
2. annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
3. a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

4. az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
5. az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
6. a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása
7. Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

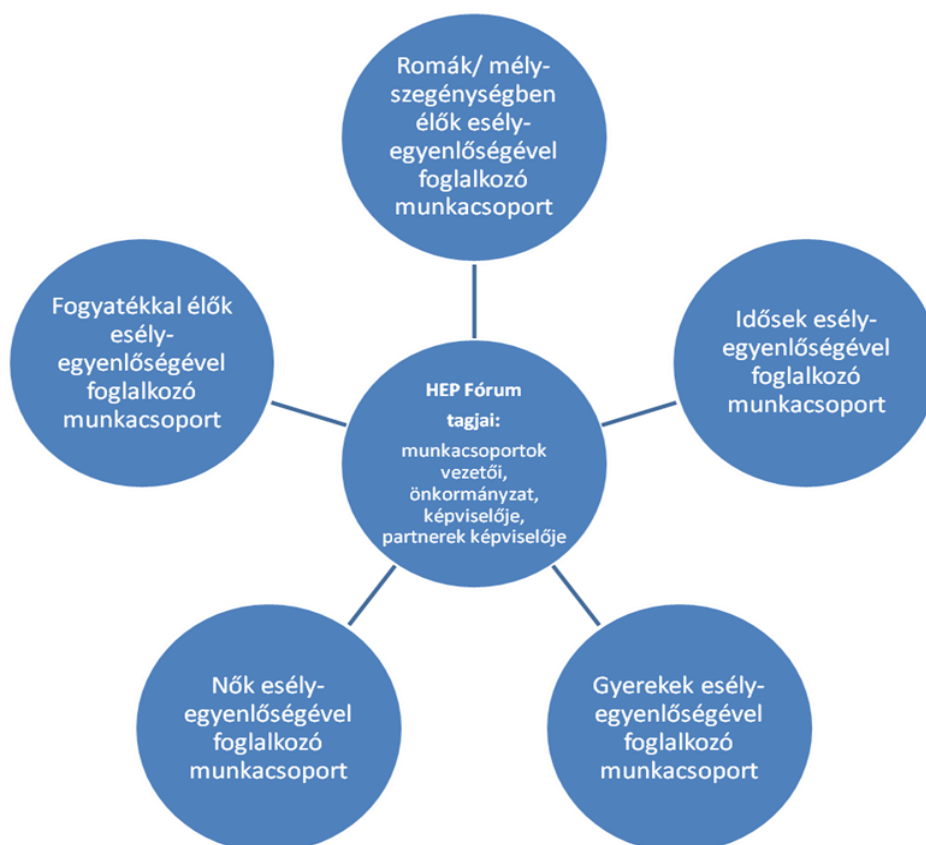
A HEP Fórum működése:

- A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
- A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
- A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
- A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

A HEP Fórum szervezeti ábrája

A Közösségi Beavatkozási Terv és a HEP kapcsolódási pontjai:

A projekt átfogó célja, hogy Zalaszentgrót város szegregált településrészén élő hátrányos helyzetű lakosságának társadalmi felzárkózását és integrációját elősegítse, javítsa életkörülményeit és kompenzálja társadalmi hátrányait szociális, oktatási, mentálhigiénés, kompetenciafejlesztő, foglalkoztatási, egészségügyi, antidiszkriminációs, szolgáltatásszervezési és közbiztonsági programok megvalósításával.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program is kiemelt problémaként rögzíti az eladósodást, a munkanélküliséget, a foglalkoztatáshoz jutást és a foglalkoztatásban való megmaradást. A megélhetést biztosító források vizsgálatánál, hogy döntő mértékben nem munkajövedelemből származó bevétel jelenti a megélhetés forrását. A foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya meghaladja a 45 %-t (a 2011. évi népszámlálás adatai szerint az 45,8 %). Az akcióterületen élő legtöbb család alkalmi munkából segély típusú és a gyermekek után járó ellátásokból tartja fenn magát, illetve a közfoglalkoztatásból.

A segélytípusú ellátások rendszerének átalakulásával a szegénységi helyzet enyhítésében a foglalkoztatottság támogatása elsődleges eszköz. A Támogató Csoport szakemberek

visszajelzései szerint jelentős azon háztartásban élő nők aránya, akik a gyermekvállalás miatt nem léptek be a munkaerő-piacra elkezdett vagy befejezett tanulmányaikat követően, ők a munkaerő-piaci aktivizálást elősegítő programelemekben kiemelt célcsoportként jelenhetnek meg. (KBT, 2019)

A projekt fejlesztés specifikus céljai, tartalma:

- Községi Beavatkozási Terv elkészítése után a Támogató Csoport működtetése és a szolgáltatásintegrációs működés kialakítása a területi átszervezés bázisán
- A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése A tevékenységek tartalma: Községfejlesztő programok
- Az akcióterületen élő lakosság felzárkóztatásának támogatása folyamatos szociális munka biztosításával A tevékenységek tartalma: Jelenlét típusú szociális munka
- A célcsoport munkaerő-piaci helyzetének javítása, foglalkoztathatóságának és foglalkoztatásának elősegítése A tevékenységek tartalma: Munkaerő-piaci programok megvalósítása, községi kert kialakítása
- Az akcióterületen élő gyermekek fejlesztése és a célcsoport képzettségi szintjének növelése, az oktatáshoz és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása A tevékenységek tartalma: Gyermekek fejlesztése, az akcióterületi lakosság képzettségi szintjének növelése
- A célcsoport egészségi állapotának fejlesztése: A tevékenységek tartalma: egészségügyi szűrőprogramok, egészségfejlesztési célú prevenciós rendezvények helybe vitt szolgáltatási szinten, Mentálhigiénés klubfoglalkozások, Étrendi és mozgás tanácsadás, felvilágosító programok.
- A célcsoport szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása: A tevékenységek tartalma: összefoglaló megnevezése: szolgáltatási helyzet exponálása, szolgáltatás tervezési koncepció, Községi Beavatkozási Terv elkészítése, monitoring.
- 8. A közbiztonság erősítése, a bűnelkövetés mérséklése: A tevékenységek tartalma: Bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását elősegítő programok, Kábítószerügyi Egyeztető Fórum létrehozása és drog-prevenciós céllal történő közösprogramszervezés.

A fejlesztések által indukált egyéb tevékenységek:

A) A programok megvalósításához szükséges eszközbeszerzés

B) A programokhoz, eseményekhez kapcsolódó tudásmegosztó, kommunikációs platformok (nyomtatott és online felületek) kialakítása és fenntartása , összegezve:

- a humán szolgáltatások egységes nyilvántartásának kialakítása;
- a szolgáltatásszervezés ellátási körzetek mentén való, területi átszervezése;
- szolgáltatásfejlesztés a kiemelt ügycsoportok (célcsoport) számára (intenzív gondozás, helybe vitt szolgáltatások);
- a szolgáltatásintegrációs működés protokollba foglalása a veszélyeztetettség hatékony megelőzéséhez és kezeléséhez, a jelzőrendszeri működés támogatásához, továbbá az interprofesszionális team-munka kereteinek megalkotásához.

A szolgáltatásszervezés szolgáltatásfejlesztési és forrásoptimalizálás fókuszú átalakítására - szolgáltatásintegrációs működés bevezetése területi alapú munkaszervezési bázison - az igény és helyzetfelmérésre alapozva a hatékonyság garanciájaként kerül sor, támogatási forrást nem igényel. A szolgáltatások biztosítását a Zalaszentgróti Szociális, Család- és Gyermejkölési Központ területi alapon szervezi át, a konzorcium területi alapként a források szükségletalapú közvetíthetősége érdekében - a védőnői körzeteket jelölte ki. A védőnői körzetek bázisán létrejött szakmai munkacsoportban együtt tevékenykedik az összes területért felelős egészségügyi, szociális és egyéb szakember.

A területi alapon átszervezett struktúra a munkaszervezési háttérét biztosítja annak a fejlesztési tevékenységnek, amely a kompetencialapú feladatellátás garanciájával, team-munkában, helybe vitt szolgáltatásokkal és ún. helyzetváltoztató programok (az ügyfél aktív szerep- és felelősségvállalása esetén alkalmazható intenzív gondozás) működtetésével kívánja elérni a segítségre szorulás állapotának mielőbbi megszüntetését, továbbá a szolgáltatásra jogosultak elérését.

A kialakított szolgáltatásintegrációs működés eredményeképpen a jelenlegi források célzottabb felhasználása mellett hatékonyságnövelés érhető el. A gyorsabb problémakezelés megelőzheti a problémahalmozódást és csökkentheti a gondozási időt, ezáltal a rendszer a probléma keletkezésének helyén képes reagálni, mert a kapacitások átszervezésével és

felszabadításával a humán erőforrást a szegregált területre képes koncentrálni, a szegregátumot lefedő munkacsoportnak pedig lehetősége nyílik további akcióterületspecifikus megoldások kidolgozására és megvalósítására. A munkamodell kötelező eleme a rendszeres szakmai konzultáció.

Összefoglalóan

Zalaszentgrót város Önkormányzata, a Helyi esélyegyenlőségi program céljainak megvalósulásáért számos olyan forrást biztosít, részben pályázatokból, részben saját erőforrásokból, amelyek, a HEP-ben kitűzött nagyon strukturált célok megvalósítását elősegítik.

A célcsoportok szerinti vizsgálatból azt láthatjuk, hogy a rendelkezésre álló források, zömmel a gyermekek jobb ellátását tudják elősegíteni. Az esetszámok csökkenése azonban utal, az önkormányzati mozgástér szűkülésére is.

A többi célcsoport számára a HEP-ben foglalt célok megvalósulásnak elősegítésre inkább az olyan integrált programok, projektek adnak lehetőséget, - a saját erőforrások szűkössége miatt - mint a város egyetlen szegregátumban folyó „A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex program”.

A saját erőforrások hatékony felhasználása, megkívánja az erőteljes monitoringot, és a sűrű visszajelzések gyűjtését, értékelését. Ez az „ügy” kezelési gyakorlat kiegészülve a forráskutatással és a lehetséges források rendszerbe szervezésével alkalmas rendszere lehet nemcsak a jó tapasztalatok gyakorlati tovább élésének, hanem a HEP-ben felsorolt feladatok megvalósításának, koordinálásának. A HEP Fórumnak e fentebb vázolt komplex folyamat koordinátoraként egyre nagyobb szerepet kellene kapnia az önkormányzat működésében. Ezért javasoljuk a HEP Fórum gyakoribb összehívását.

A projektben működő Támogató Csoport *funkciója* többé kevésbé megegyezik egy szűkebb a projekt időtartamára kiterjedően, a HEP Fóruméval. A két csoport együttműködése, tapasztalatcseréje folytonossá teheti a projekt során kialakított jó gyakorlatok tovább élését és más a HEP-ben érintett társadalmi csoportok számára történő hasznosítását.

A projektben a szakmai támogatást, a monitoringot a Támogató Csoport végzi, amelynek vezetője – ahogy a HEP Fórumé is - a polgármester.

A projekt zárta után a HEP Fórum keretében javasolt az önkormányzat Antiszegregációs tervének felülvizsgálata.